

Grade: 7

Course: Virṣā (ਵਿਰਸਾ)

Lesson Number: 3

Unit Name: The Sikh Ardās (ਸਿਖ ਅਰਦਾਸ)

Title: Illustrating the Sikh Ardās

Standards

Standard 5: The Sikh Ardās

- Students can recite, translate, and explain the Ardās and its importance.
 - Students will be able to recite and explain the different allusions in the Ardās with the history, as they now understand it. They will also be able to explain the importance of Ardās as a daily prayer and the place it has in Sikh life.

Objectives

1. Students will learn the significance of each part of the Ardās by illustrating the different sections.

Prerequisites

- Lesson 1 and 2 on Ardās.

Materials

- Information on the Sikh Ardās (see websites and books included in Teacher's Resources)
- Blank paper and crayons/markers

Advanced Preparation

- The teacher might want to acquire literature on the major figures mentioned in the Sikh Ardās such as the Pañj Piāre (ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ), Cār Sāhibzāde (ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ), Bhāi Tārū Singh (ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ), etc. and display this literature around the classroom.

Engagement (10 - 15 minutes)

- Greet students and give them a couple of minutes to settle down.
- Get one student to lead the class in an Ardās asking for permission to begin the class, as well as anything the group feels important to add.
- Ask students to take out a piece of paper, or their journal, and a pen. The teacher will read the third paragraph of the Ardās (beginning with “jinām Singhām...”) out loud, slowly and with emotion. Ask students to write down their thoughts or draw what comes to their minds as the third paragraph is being read.
- Ask students what they thought of when this paragraph was being read. Encourage them to mention names, events, etc. Encourage them to refer to the previous lesson to remember what names and events were discussed.
- Ask students, if they were to use pictures to represent the Ardās, what kinds of images would they use?
- Have 2-3 individuals describe them out loud.

Exploration (30 - 35 minutes)

- Divide the class into five groups and split up the sections of the Ardās amongst these groups. Do not include the first part about the *Gurūs* (ਗੁਰੂ).
- Each group is responsible for illustrating their section of the Ardās.

- The teacher should stress the fact that this assignment is not about artistic ability but about the students' understanding of the important figures and ideas mentioned in the Ardās and the effort that they put into their drawings.
- A large portion of the Ardās is focused around Sikhī (ਸਿਖੀ) principles that creatively represent the inherent Sikh Sovereignty. These are conceptual and needs to be stressed in general terms, not specific events or individuals. Encourage students to be creative in illustrating these ideas. The illustrations can also be symbols and graphic icons (for example a scale to show justice, etc.).
- They should decide amongst themselves what pictures or symbols they are going to draw for this section.
- These drawings should include captions from the Ardās and should be attached to a piece of chart paper.
- Give students some class time to work on their drawings.
- In order to give students an idea of how some events or ideas may be illustrated, it might be useful to show the class a copy of the illustrated Ardās. An inexpensive version of an illustrated Ardās can be ordered from Sikh Link (see bibliographic information for text in Teacher Resources).
- As the students work in their groups, the teacher should go around to each group and ask students what they chose to draw for their section and why. Give suggestions where necessary, but allow students to choose what they want to draw for themselves.
- If students complete their drawings during class time, get them to assemble them on chart paper and hang it up in the classroom for display.
- If not, get them to take the drawings home as homework and have them assembled on chart paper for the next class.

Explanation/ Extension (5-10 minutes)

- Reiterate the importance of martyrdom in Sikhī.
- Remind students of how this tradition is reflected in the Ardās.
- Ask students:
 - o Why don't we mention the specific names of the martyrs but only refer to them as "Those Sikhs who..."?
 - o Why there is mention of Sikh royal paraphernalia like (deg teg fatih, bird kī paij, panth kī jīt, caukiār, jhande, buṅge, jugo jug aṭal...) (ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਿਹ, ਬਿਰਦ ਕੀ ਪੈਜ, ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ, ਚੌਕੀਆਂ, ਝੰਡੇ, ਬੁੰਗੇ, ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟਲ...) even today when the Sikhs have no kingdom?
- Reiterate the importance of Sikh Sovereignty.

Evaluation (On-going)

- Students should be evaluated on their understanding of the Ardās which will be reflected in their drawings.

Teacher Resources

- Singh, Tejā. The Sikh Prayer. <http://www.searchsikhism.com/prayer.html> (article)
- Singh, Kapūr. Pārāsharaprashna, The Baisākhī of Gurū Gobind Singh. Gurū Nānak Dev University, Amritsar, 1959. (Chapter 13)
- Singh, Pūran. Spirit of the Sikh – Part II, Volume 2. Pañjābī University, Paṭiālā, 2nd edition, 1993. (Chapter 10)
- Singh, Kānh (of Nābhā). Gurmat Sudhākar. Bhāsā Vibhāg, Amritsar, 1970. (pp 247-248)
- Singh, Harbans. Encyclopedia of Sikhism. Pañjābī University, Paṭiālā, 1992. (Volume 1)
- Nekī, Jasvant Singh. ਅਰਦਾਸ - ਦਰਸ਼ਨ ਰੂਪ ਅਭਿਆਸ. Singh Brothers, Amritsar, 1989.
- Nekī, Jasvant Singh. Ardās - Darshan Rūp Abhiās. Singh Brothers, Amritsar 2000.
- Singh, Jogindar. ਅਰਦਾਸ - ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ. Sundar Sarūp Publishers, New Dillī. (no date)
- Singh, Principal Satbīr. ਮੇਰੇ ਲੈਕਚਰ. New Book Company, Jalandhar, 2002. (Chapter 13)
- Singh, Catar & Jīvan. Illustrated Ardās. Amritsar. (available in English and Pañjābī)
- The Sikh Rahit Maryādā Section Two, June 12, 2007. <http://www.allaboutsikhs.com/sikh-way-of-life/the-sikh-rehat-maryada-section-two.html#art2>

ਅਰਦਾਸ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗੋਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ॥ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗੋਤੀ ਜੀ ਕੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦॥

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੋਤੀ ਸਿਮਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈਂ ਧਿਆਇ। ਫਿਰ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈਂ ਸਹਾਇ। ਅਰਜਨ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਸਿਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਰਾਇ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸ ਡਿਠੈ ਸਭਿ ਦੁਖਿ ਜਾਇ। ਤੇਗਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰਿਐ ਘਰ ਨਉ ਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ। ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇ ਸਹਾਇ। ਦਸਵਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ! ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇ ਸਹਾਇ। ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜੋਤ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀਦਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਚੌਹਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ, ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ, ਹਠੀਆਂ, ਜਪੀਆਂ, ਤਪੀਆਂ, ਜਿਨਾਂ ਨਾਮ ਜਪਿਆ, ਵੰਡ ਛਕਿਆ, ਦੇਗ ਚਲਾਈ, ਤੇਗ ਵਾਹੀ, ਦੇਖ ਕੇ ਅਣਡਿਠ ਕੀਤਾ ਤਿਨਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਸਚਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ, ਖਾਲਸਾ ਜੀ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਜਿਨਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿਤੇ, ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਾਏ, ਖੋਪਰੀਆਂ ਲੁਹਾਈਆਂ, ਚਰਖੀਆਂ ਤੇ ਚੜੇ, ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿਰਾਏ ਗਏ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਧਰਮ ਨਹੀ ਹਾਰਿਆ, ਸਿਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹੀ, ਤਿਨਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਪੰਜਾਂ ਤਖ਼ਤਾਂ, ਸਰਬਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ, ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕੋ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚਿਤ ਆਵੇ, ਚਿਤ ਆਵਨ ਕਾ ਸਦਕਾ, ਸਰਬ ਸੁਖ ਹੋਵੇ। ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਰਛਿਆ ਰਿਆਇਤ, ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਿਹ, ਬਿਰਦ ਕੀ ਪੈਜ, ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਹਾਇ, ਖਾਲਸੇ ਜੀ ਕੇ ਬੋਲ ਬਾਲੇ, ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖੀ ਦਾਨ, ਕੇਸ ਦਾਨ, ਰਹਿਤ ਦਾਨ, ਬਿਬੇਕ ਦਾਨ, ਵਿਸਾਹ ਦਾਨ, ਭਰੋਸਾ ਦਾਨ, ਦਾਨਾਂ ਸਿਰ ਦਾਨ ਨਾਮ ਦਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਚੌਂਕੀਆਂ ਝੰਡੇ, ਬੁੰਗੇ ਜੁਗੇ ਜੁਗ ਅਟਲ, ਧਰਮ ਕਾ ਜੈਕਾਰ, ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ, ਮਤ ਉੱਚੀ, ਮਤ ਦਾ ਰਾਖਾ ਆਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਹੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਪਣੇ ਪੰਥ ਦੇ ਸਦਾ ਸਹਾਈ ਦਾਤਾਰ ਜੀਓ। ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੁਲੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਦਾਨ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ੇ।

ਹੇ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮਾਣ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣ, ਨਿਓਟਿਆਂ ਦੀ ਓਟ, ਸਚੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਆਪ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ...^੧ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ।

ਅਖਰੁ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਭੁਲ ਚੁਕ ਮਾਫ਼ ਕਰਨੀ। ਸਰਬਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ਕਰਨੇ। ਜੋ ਅੜੇ ਸੋ ਝੜੇ, ਕਲਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਵਰਤੇ।

ਸੇਈ ਪਿਆਰੇ ਮੇਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਿਲਿਆਂ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਚਿਤ ਆਵੇ। ਨਾਨਕੁ ਨਾਮ ਚੜਦੀ ਕਲਾ, ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ।

੧. ਇਥੇ ਉਸ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲਵੋ, ਜੋ ਪੜੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਇਕਤਰਤਾ ਜਾਂ ਸੰਗਤ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਰੋ।

Note to Teachers: The above is based on the Panthak ardās

ਰਾਗੁ ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੪

Rāgu Gūjī Mahalā 4 (Cauthā)

ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਤਪੁਰਖਾ ਬਿਨਉ ਕਰਉ ਗੁਰ ਪਾਸਿ ॥

ਹਮ ਕੀਰੇ ਕਿਰਮ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ਕਰਿ ਦਇਆ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥੧॥

hari ke jan satigur satpurkhā binaū karaū gur pāsi.

ham kīre kiram satigur sarṇāī kari daiā nāmu pargāsi.

Devotee of Vāhigurū, Vāhigurū's disciple, true Gurū! I pray (make a supplication) before you! I, a worm, have come to your sanctuary my true Gurū! Have compassion and illuminate the light of Vāhigurū's remembrance within me.

ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਗੁਰਦੇਵ ਮੇ ਕਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਾਨ ਸਖਾਈ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਹਮਰੀ ਰਹਰਾਸਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

mere mīt gurdev mo kaū rām nāmu pargāsi.

gurmatī nāmu merā prān sakhāī hari kīratī hamarī raharāsi. rahāu.

O my friend (Gurū)! Enlighten me with the light of Vāhigurū's Identity.

Through the Gurū's teachings, allow the remembrance of Vāhigurū to be my soul's friend and allow the praises of Vāhigurū to be my luggage with which I travel through life. (Pause/reflect).

ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਵਡ ਭਾਗ ਵਡੇਰੇ ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਰਧਾ ਹਰਿ ਪਿਆਸ ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸਹਿ ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਗੁਣ ਪਰਗਾਸਿ ॥੨॥

hari jan ke vaḍ bhāg vaḍere jin hari hari saradhā hari piās.

hari hari nāmu milai triptāsahi mili saṅgati guṇ pargāsi.

Those who have faith and love for Vāhigurū are the most fortunate of Vāhigurū's servants. Meeting with the true congregation, virtues are developed, one is satisfied.

ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਤੇ ਭਾਗਹੀਣ ਜਮ ਪਾਸਿ ॥

ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਿ ਸੰਗਤਿ ਨਹੀ ਆਏ ਪ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵੇ ਪ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਾਸਿ ॥੩॥

jīn hari hari hari rasu nāmu na pāiā te bhāghīṇ jam pāsi.

jo satigur saraṇi saṅgat nahī āe dhriḡu jīve dhriḡu jīvāsi.

Those who have not received the understanding of Vāhigurū through the meeting with the Gurū are the most unfortunate and are as if emotionally dead (life is useless for them).

Those who have not entered the sanctuary of the true Gurū, those who do not sit with the true congregation where you come to know the virtues of Vāhigurū, their lives are useless.

ਜਿਨ ਹਰਿ ਜਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਤਿ ਪਾਈ ਤਿਨ ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਿਆ ਲਿਖਾਸਿ ॥

ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਸਤਸੰਗਤਿ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇਆ ਮਿਲਿ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥੪॥

jīn hari jan satigur saṅgat pāi tin dhuri mastaki likhiā likhāsi.

dhanu dhannu satsaṅgati jitu hari rasu pāiā mili jan nānak nāmu pargāsi.

Those servants of Vāhigurū who have received the company of the true Gurū, (understand) that they are fortunate.

Blessed, blessed is the true congregation, in whose company the blissful Name of Vāhigurū is received; O Nānak! By meeting them, the Name of Vāhigurū is illuminated within the heart.

Translations adapted from Gurū Granth Sāhib Darpan (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਰਪਨ),

www.gurugranthdarpan.com